
BULGARİSTAN'IN TAZMİNAT TALEBİ - 7 OCAK 2010

Ömer Engin LÜTEM

12.04.2009

Bulgaristanın ülke dışındaki Bulgarlardan sorumlu Devlet Bakanı Bojidar Dimitrov geçen Pazar günü 24 Saat gazetesine verdiği bir mülakatta, özetle, Osmanlı İmparatorluğunun 1913 yılında (Balkan Savaşları sırasında) Trakyadaki yüz binlerce Bulgarı sınır dışı ettiğini, sonradan bu konuda Türkiye Cumhuriyetiyle Bulgaristan arasında 1925 yılında bir anlaşma yapıldığını ancak uygulanmadığını, bu kişilerin (mirasçılarının) tazmin edilmesi gerektiğini ileri sürerek bu amaçla Türkiyenin 20 milyar dolar ödemesini istemiş ve bunun Türkiyenin Avrupa Birliğine üye olmasının koşulu olduğunu bildirmiştir.

Gazetecilerin bilgisine başvurdıkları Bulgaristan Hükümet Sözcüsü Veselin Ninon Devlet Bakanı Dimitrovun sözlerinin Bulgar Hükümetinin resmi politikasını yansıttığını, bu konunun iki Türkiye-Bulgaristan arasındaki bir çalışma grubunda görüşüldüğünü, belirtmiş, tazminatın ise 10 ila 12 milyon dolar olabileceğini söylemiştir. Bu konu nedeniyle Bulgaristanın Türkiyenin AB üyeliğini veto edip etmeyeceğine ilişkin bir soruya ise böyle bir tercihin bulunduğunu ancak bunun Bulgaristanın Türkiyenin AB üyeliğini desteklemek için ileri sürdüğü koşullardan sadece biri olduğunu, enerji ve suların kullanımıyla ilgili başka sorunlar da mevcut olduğunu ileri sürmüştür.

Bulgar Bakanı ve Hükümet sözcüsünün beyanlarından çıkan sonuç Bulgar Hükümetinin Türkiyenin AB üyeliğini desteklemek için bazı koşullar ileri sürdüğü ve bu arada para da istediğidir. Bu arada Devlet Bakanı Dimitrovun sözlerinin adeta bir şantaj niteliği taşıdığı da ayrıca dikkati çekmektedir.

Konunun uzunluğu ve göreceli karışıklığı nedeniyle Balkan Savaşları sırasındaki durum ve 1925 Türk- Bulgar Antlaşması hakkında yarınki yazımızda bilgi vereceğiz.

Şimdiden vurgulamakta yarar gördüğümüz bir nokta son yıllarda Türkiye- Bulgaristan ilişkilerinin gayet iyi bir düzeyde bulunduğu ve Türkiyenin bunun etkisi altında Bulgaristandan herhangi bir talepte bulunmadan, mesela Bulgaristandaki Türk azınlığının koşullarının iyileştirilmesini ileri sürmeden, Bulgaristanın NATO üyeliğini desteklemiş olduğudur. Ancak aşırı milliyetçi eğilimleri bulunan yeni Bulgar hükümeti, AB üyeliğinden cesaret alarak, Türkiye ile anlaşmazlığa girmekten kaçınmamakta ve bunun ikili ilişkilere yapacağı olumsuz etkileri de dikkate almamaktadır.

Diğer bir nokta AB adaylığı esasen çıkmaza girmiş olan bir dönemde Türkiyeden bu tür taleplerde bulunmanın anlamsız olduğudur.